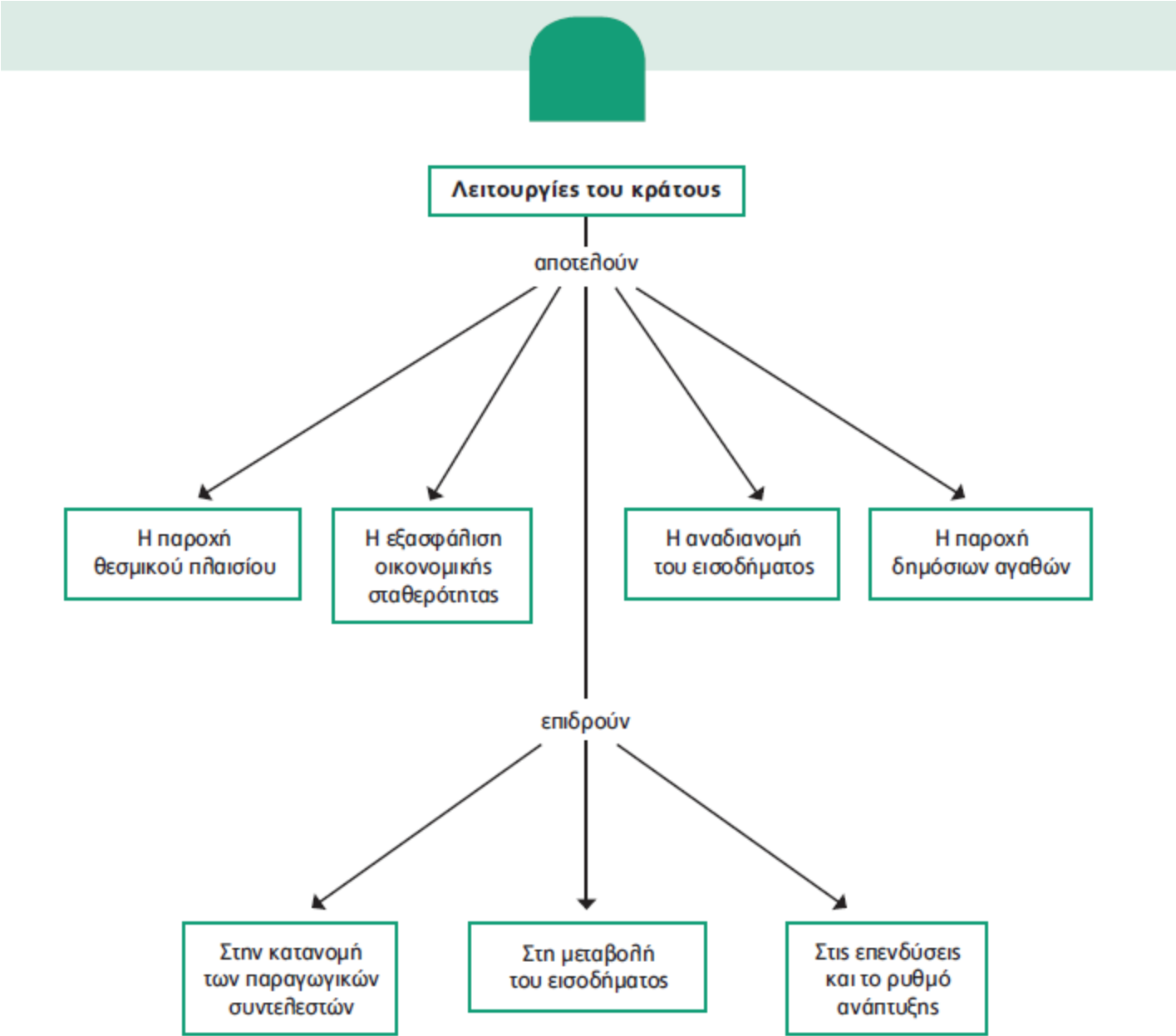
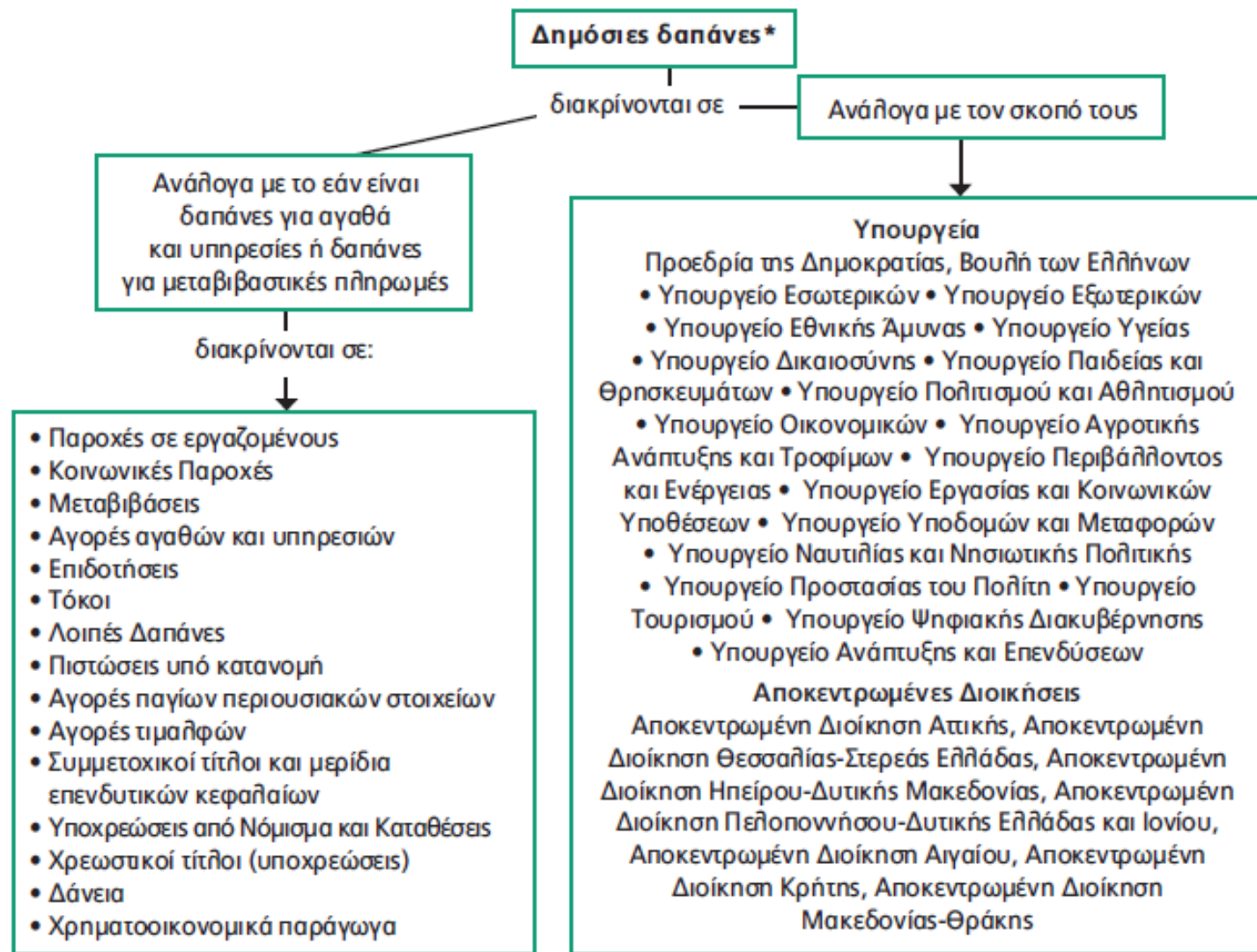
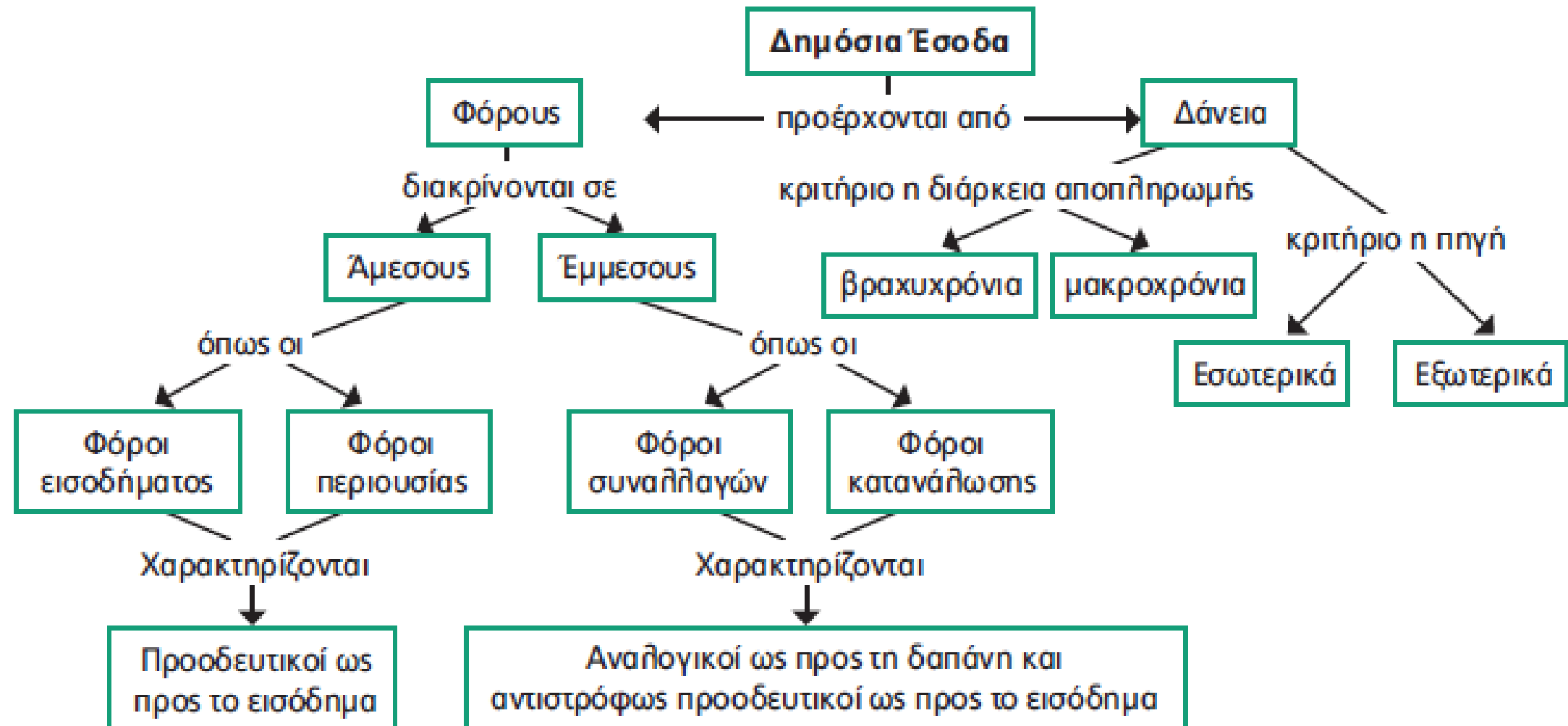

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

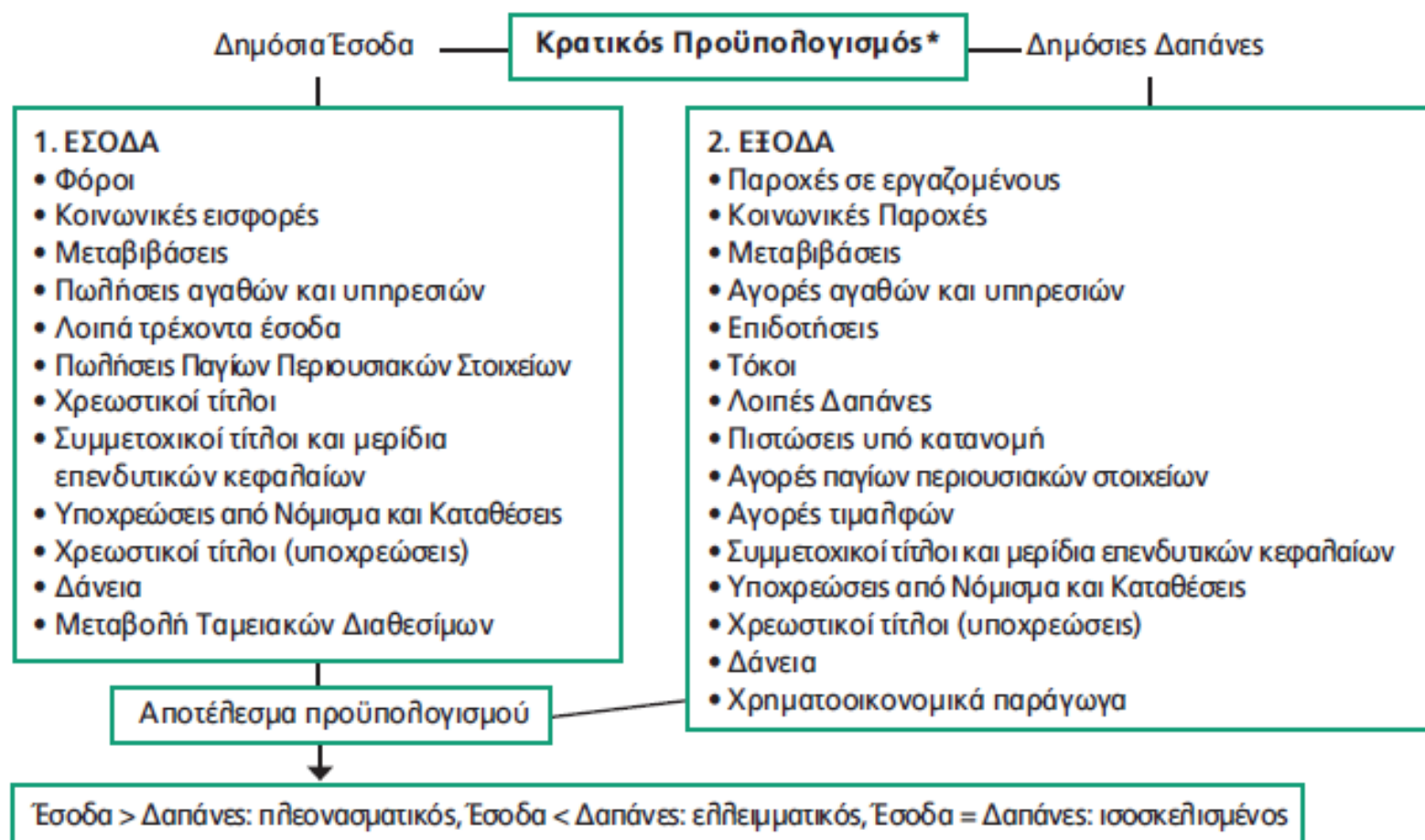

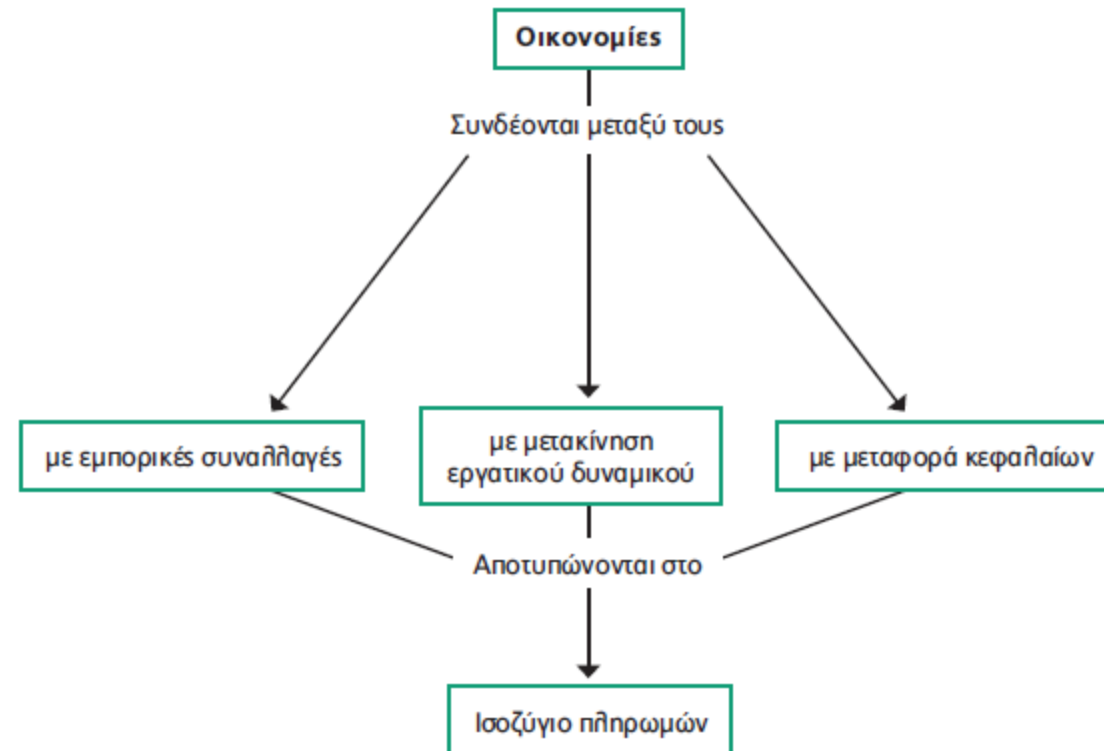
* Τα στοιχεία έχουν αντληθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

4 ■ Τα Δημόσια Οικονομικά

* Τα στοιχεία έχουν αντληθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

4 ■ Συνάλλαγμα, Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

- 1 ■ *Τι είναι το συνάλλαγμα; Τι είναι η αγορά συναλλάγματος; Να περιγράψετε την προσφορά και τη ζήτηση του συναλλάγματος.*

Κάθε χώρα έχει θεσμοθετημένο ως γενικό αποδεκτό μέσο συναλλαγών ένα νόμισμα, πχ. το ευρώ για την Ελλάδα. Το νόμισμα αυτό χρησιμοποιείται ως υποχρεωτικό μέσο συναλλαγών μεταξύ των κατοίκων της χώρας. Οι πολίτες όμως των διαφόρων κρατών συναλλάσσονται μεταξύ τους μέσω του διεθνούς εμπορίου. Τα ξένα μέσα πλη-

ρωμής, όπως ξένα νομίσματα, επιταγές, συναλλαγματικές κτλ., είναι το συνάλλαγμα. Οι αγοροπωλησίες αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ κατοίκων διαφορετικών χωρών δημιουργεί την ανάγκη μετατροπής των νομισμάτων, ώστε κάθε συναλλασσόμενος να πληρώνει και να πληρώνεται στο νόμισμα της χώρας στην οποία διαμένει. Παράδειγμα, αν μια ελληνική επιχείρηση εισάγει προϊόντα από την Αμερική, πρέπει να πληρώνει σε ευρώ και ο Αμερικανός εξαγωγέας να πληρώνεται σε δολάρια. Η μετατροπή των εγχώριων νομισμάτων σε συνάλλαγμα και το αντίστροφο γίνεται στην αγορά συναλλάγματος, όπου προσφέρεται και ζητείται συνάλλαγμα. Η προσφορά συναλλάγματος γίνεται από όσους ζητούν να αγοράσουν εγχώριο νόμισμα, πχ. ευρώ, για ν' αγοράσουν ελληνικά προϊόντα ή υπηρεσίες, και πληρώνουν με το νόμισμα της χώρας τους. Η ζήτηση συναλλάγματος γίνεται από όσους ζητούν να αγοράσουν ξένα νομίσματα, πχ. δολάρια, για ν' αγοράσουν αμερικάνικα προϊόντα ή υπηρεσίες και χρειάζονται νομίσματα για τις πληρωμές. Φυσικά υπάρχουν και πρόσθετες πηγές προσφοράς και ζήτησης συναλλάγματος, όπως τα μεταναστευτικά και ναυτιλιακά εμβάσματα, οι κερδοσκόποι, οι επενδυτές κτλ.

2 Τι είναι η συναλλαγματική ισοτιμία; Τι είναι υποτίμηση και τι ανατίμηση νομίσματος, και ποιες συνέπειες έχουν στις εισαγωγές και τις εξαγωγές;

Μέσω της αλληλεπίδρασης ζήτησης και προσφοράς στην αγορά συναλλάγματος διαμορφώνεται η συναλλαγματική ισοτιμία, δηλαδή η ποσότητα του εγχώριου νομίσματος που απαιτείται για να αγοραστεί μία μονάδα ξένου νομίσματος. Η τιμή του νομίσματος, ή αλλιώς συναλλαγματική ισοτιμία, είναι διαφορετική για κάθε νόμισμα. Για κάθε νόμισμα υπάρχουν τόσες ισοτιμίες όσα τα ξένα νομίσματα. Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταβάλλονται σχεδόν καθημερινά.

Όταν η συναλλαγματική ισοτιμία αυξάνεται, πχ. από 1,12 € σε 1,15 € για κάθε δολλάριο, σημαίνει ότι απαιτούνται περισσότερες μονάδες εγχώριου νομίσματος (κατά 3 λεπτά) για ν' αγοράσουν μία μονάδα ξένου, επομένως το εγχώριο νόμισμα χάνει αξία έναντι του ξένου και υποτιμάται.

Όταν η συναλλαγματική ισοτιμία μειώνεται, πχ. από 1,12 € σε 1,08 € για κάθε δολλάριο, σημαίνει ότι απαιτούνται λιγότερες μονάδες εγχώριου νομίσματος (κατά 4 λεπτά) για ν' αγοράσουν μία μονάδα ξένου, επομένως το εγχώριο νόμισμα κερδίζει αξία έναντι του ξένου και ανατιμάται.

Οι μεταβολές στην τιμή του συναλλάγματος έχουν επίδραση κυρίως στο διεθνές εμπόριο. Όταν ένα νόμισμα υποτιμάται, πχ. υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολλαρίου, αφενός τα προϊόντα των χωρών της νομισματικής ένωσης γίνονται φθηνότερα για τους Αμερικάνους και έτσι ευνοούνται οι εξαγωγές, αφετέρου τα προϊόντα της Αμερικής γίνονται ακριβότερα για τις χώρες της ζώνης του ευρώ και αυτό αποθαρρύνει τις εισαγωγές. Το αντίθετο συμβαίνει στην περίπτωση της ανατίμησης.

■ Τι γνωρίζετε για το Ισοζύγιο Πληρωμών;

Το Ισοζύγιο Πληρωμών είναι ένας λογαριασμός στον οποίο καταγράφονται όλες οι συναλλαγές μιας χώρας με όλες τις άλλες χώρες για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όπως π.χ. ένα έτος. Το ισοζύγιο πληρωμών, ή εξωτερικό ισοζύγιο, αποτελείται από επί μέρους λογαριασμούς, που ο καθένας τους έχει ιδιαίτερη σημασία. Η μελέτη του ισοζυγίου μπορεί να οδηγήσει στον εντοπισμό των προβληματικών τομέων παραγωγής της οικονομίας και στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την πορεία της οικονομίας μιας χώρας.

Το Ισοζύγιο Πληρωμών αποτελείται από διάφορους επί μέρους λογαριασμούς. Δυο βασικοί τέτοιοι λογαριασμοί είναι το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και το Ισοζύγιο Κεφαλαίου. Οι λογαριασμοί αυτοί περιλαμβάνουν:

A. Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (*)

- ▶ εισαγωγές και εξαγωγές (ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών)
- ▶ παροχές υπηρεσιών (ισοζύγιο υπηρεσιών). Εδώ καταγράφονται τα έσοδα και τα έξοδα από υπηρεσίες, όπως ο τουρισμός και οι μεταφορές
- ▶ μεταφορές χρηματικών ποσών (ισοζύγιο μεταβιβάσεων και ισοζύγιο εισοδημάτων). Εδώ καταγράφονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές για τόκους, μερίσματα, κέρδη, συντάξεις, καθώς και μεταβιβάσεις από και προς την χώρα, τα μεταναστευτικά εμβάσματα κτλ.

B. Ισοζύγιο Κίνησης Κεφαλαίων

- ▶ εισαγωγές και εξαγωγές χρηματικών κεφαλαίων (ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών). Εδώ καταγράφονται οι εισροές και εκροές κεφαλαίου μιας χώρας με τον υπόλοιπο κόσμο. Ως κεφάλαιο θεωρείται οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο άμεσα ή έμμεσα ρευστοποιήσιμο, όπως χρήμα, ομόλογα, μετοχές, επιχειρήσεις, οικόπεδα, σπίτια, δάνεια ιδιωτικά ή δημόσια.

(*) **Σχόλιο:** Πριν το 1990, το ισοζύγιο Τρεχουσών συναλλαγών αποτελούνταν από το εμπορικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο Άδηλων Πόρων: έσοδα και έξοδα από υπηρεσίες (π.χ. τουρισμός, μεταφορές, πληρωμές τόκων, μερίσματα, κέρδη, συντάξεις, μεταβιβάσεις από ΕΕ, μεταναστευτικά εμβάσματα). Το 1999 το ισοζύγιο Άδηλων πόρων αντικαταστάθηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο με τρεις επί μέρους λογαριασμούς: το Ισοζύγιο Υπηρεσιών, το Ισοζύγιο Μεταβιβάσεων και το Ισοζύγιο Εισοδημάτων.

ΠΗΓΗ:

Σχιστού, Ι., Τακάογλου, Σ., Τζώρτζη, Μ., (2020), Αρχές Οικονομικής Θεωρίας, Αθήνα, Μεταίχμιο.